

צריכת שירותי בריאות בקרב מטופלים שעברו כריתה חלקית של בלוטת התריס לעומת כריתה מלאה: Less is more?

פרופ' עודד כהן[1,2], ירין שינדלר[3], נועה אלון[3], עמית נחמן[4]

דנה בירן[2], ד"ר אורן זיו[2,5], ד"ר צחי ימין[1], פרופ' יעקב דרייהר[2, 3, 4]

[1]ביה"ח אסותא אשדוד; [2]ביה"ס לרפואה ע"ש גולדמן, אוניברסיטת בן גוריון בנגב; [3]המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות, אוניברסיטת בן גוריון בנגב; [4] חטיבת בתי חולים, ההנהלה הראשית, כללית; [5] מרכז רפואי סורוקה

רקע ומטרות

הטיפול בסרטן בלוטת התריס כולל כריתה חלקית או מלאה של הבלוטה. בשנת 2015 פרסם האיגוד האמריקאי לבלוטת התריס קווים מנחים לטיפול במחלה, עם המלצה המחזקת גישה שמרנית יותר בחולים בסיכון נמוך, עבורם מועדפת כריתה חלקית. מטרת המחקר היתה הערכת השפעה של סוג הניתוח לכריתת בלוטת התריס על צריכת שירותי בריאות בקרב אלו שעברו כריתה חלקית לעומת מלאה.

שיטות

נכללו מבוטחי כללית שחלו בסרטן בלוטת התריס ועברו ניתוח לכריתת הבלוטה בשנים 2008-2024. נאספו נתונים סוציו-דמוגרפיים וקליניים, ומידע על ניתוחים חוזרים. נאספו נתוני צריכת שירותי בריאות ועלויות בשנה שלאחר הניתוח, תוך השוואה בין מטופלים שעברו כריתה חלקית לעומת כריתה מלאה. נערך ניתוח רב-משתני באמצעות מודל רגרסיה קוואנטילית לבחינת הגורמים המשפיעים על חציון עלות הטיפול, תוך פיקוח על משתני הרקע של המטופלים.

תוצאות

נכללו 3,895 מטופלים (50.2% עברו כריתה מלאה ו-49.8% כריתה חלקית). בעוד שבשנים 2008-9 45% מהניתוחים היו כריתה חלקית, שיעור זה עלה ל-62% בשנת 2024 (p<0.001). השוואה בין מנותחים שעברו כריתה חלקית לכריתה מלאה מוצגת בטבלה מס' 1. מודל רב משתני לחציון עלות שירותי בריאות בשנה שלאחר הניתוח מוצג בטבלה מס' 2. כריתה מלאה מעלה באופן עצמאי ומובהק את חציון העלות ב-5,172 ₪ (p<0.001).

טבלה מס' 1: השוואה בין כריתה מלאה לחלקית

משתנה	כריתה מלאה N=1,954	כריתה חלקית N=1,941	P value
גיל ממוצע	54 ± 16	52 ± 16	<0.001
מין נקבה	70%	77%	0.001
עלות חציונית בשנה שלאחר הניתוח (אש"ח)	45.8	36.5	<0.001
ניתוח חוזרים תוך שנה	5%	31%	0.017
ניתוח חוזר (מעל שנה)	8%	6%	<0.001
הישרדות ל-10 שנים	83%	88%	<0.001

טבלה מס' 2: חציון צריכת שירותי בריאות בשנה שלאחר הניתוח (רגרסיה קוונטילית)

משתנה	B (95% CI) אלפי ₪	P value
כריתה מלאה	5.2 (2.7-7.6)	<0.001
מין זכר	2.7 (0.1-5.4)	0.041
גיל (עבור כל 10 שנים)	0.8 (0-1.5)	0.039
Neck dissection	8.5 (4.2-12.7)	<0.001
מוצא (יהודי לעומת ערבי)	1.8 (-1.0)-(4.8)	0.213
עלות בשנה שלפני הניתוח (לכל 1,000 ₪)	0.4 (0.3-0.5)	<0.001
Intercept	23.4	

מסקנה

- שינוי בתמהיל הניתוחים לכיוון כריתה חלקית מלווה בירידה מובהקת בצריכת שירותי בריאות לאחר הניתוח, ללא עלייה בתמותה.